

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4620200435
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4620200435.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Lenky Halmešovej a JUD. Márie Malíkovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Nicol Smékalová, nar. 20.08.2015, zast. kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, matky: L. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. cesta XXXX/XX, R., zast. ZMK Legal, s.r.o., IČO: 47 251 247, Štefánikova 814, Púchov a otca: A. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. R. XXXX/XX, F., o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany zo dňa 10.júna 2020 č.k. 9P/35/2020-46, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia doručený súdu prvej inštancie dňa 03.06.2020, ktorým sa domáhala, aby súd do právoplatného skončenia konania vo veci samej zveril maloletú dcéru do jej osobnej starostlivosti za súčasnej upravený styk otca s maloletou dcérou každý párnny víkend od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v sobotu od 9.00 hod. do 19.00 hod. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že dňa 28.02.2020 aj otec maloletého dieťaťa doručil súdu návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej dcére (vedený pod sp. zn. 10P/41/2020), ktorým návrhom sa rovnako domáhal zmeny rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 9P/47/2016 zo dňa 15.03.2016 tak, že súd zverí maloletú dcéru do jeho osobnej starostlivosti a matka uloží povinnosť prispievať na jej výživu sumou 30,- eur mesačne s účinnosťou odo dňa 01.03.2020 s tým, že obaja rodičia budú oprávnení maloletú dcéru zastupovať a spravovať jej majetok. Otec odôvodnil svoj návrh tým, že matka maloletého dieťaťa vystriedala viacero bydlísk aj zamestnaní (asi 10 alebo viac zamestnaní a asi 4-5 pobytov). Uviedol, že dcéra sa musela prispôbovať týmto zmenám a pokiaľ to bolo v rámci F., nebol to preňho taký veľký problém, ale s presťahovaním dcéry do D. nesúhlasí.

2. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia ďalej uviedol, že uznesením č. k. 9P/35/2020-9 zo dňa 13.03.2020 obe konania vedené pod sp. zn. 9P/35/2020 a 10P/41/2020 spojil na spoločné konanie s tým, že vec bude naďalej vedená pod sp. zn. 9P/35/2020. Zároveň poukázal na obsah návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia doručeného súdu prvej inštancie dňa 03.06.2020, v ktorom matka dôvodila tým, že dcéra bola rozvodovým rozsudkom (sp. zn. 9P/47/2016, právoplatným dňa 23.03.2016) zverená po dohode rodičov do striedavej osobnej starostlivosti. V čase rozvodu a po ňom sa na veciach týkajúcich dieťaťa vedeli dohodnúť, nežili spolu, ale komunikovali, keď to bolo potrebné, a dcéra nemala stres z toho, že býva v dvoch domácnostiach. V návrhu matka tiež uviedla, že veci sa zmenili asi v auguste 2019, kedy ona pracovala u otca maloletej dcéry vo firme a priateľka otca jej dávala najavo, že jej prekáža koľko pracuje a že sa musí starať o jej dcéru, preto si našla novú prácu. Zdôraznila, že k nezhodám medzi ňou a otcom došlo aj ohľade lekárskej starostlivosti o dcéru, keď lekárka maloletej U. odporučila operáciu očí, s ktorou operáciou otec nesúhlasil, a preto bola zrušená. Situácia sa ešte zhoršila odkedy sa otec maloletej dcéry dozvedel, že podala návrh na zmenu zverenia dieťaťa do

osobnej starostlivosti, na skutočnosť ktorú otec reagoval podaním protinávrhu. Poukázala na to, že otec na ňu slovné útočí aj v prítomnosti maloletej dcéry a maloletú dcéru štvie proti jej sestre. Vyslovila výhrady k spôsobu života otca dieťaťa, k zanedbávaniu bežných denných rutín, ako je hygiena, pravidelný čas spánku, bežných zvykov, ktoré keď sú u dieťaťa narušené, len veľmi ťažko ich môže vyriešiť za pár dní, ktoré bude dcéra u nej. Záverom uviedla, že dcéra je z aktuálnej situácie a z celej striedavej starostlivosti zmätená, rozhádzaná, začína byť agresívna, zaháňa sa na svoje okolie, pretože je vystavovaná u otca posmeškom a nevie ako reagovať.

3. Súd prvej inštancie potom, čo sa oboznámil s návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia a dospel k záveru, že nariadenie neodkladného opatrenia nie je nedôvodné. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že matka návrh odôvodnila negatívnym vplyvom aktuálnej situácie v rodine na maloleté dieťa, skutočnosť ktorú v konaní nepreukázala žiadnymi dôkazmi a ani zo správy kolízneho opatrovníka také skutočnosti nevyplývali. Poznamenal, že maloleté dieťa bolo zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, trávi čas s oboma rodičmi, pričom samotná matka potvrdila pozitívnu citovú väzbu maloletej k otcovi a jeho rodine. Zdravotný stav maloletej Nicol je podľa vyjadrenia lekárky dobrý a tvrdenia matky, že by malo dochádzať k zanedbávaniu zdravotnej starostlivosti o dieťa preukázané v konaní nebolo. V tejto súvislosti poukázal na to, že termín operácie očí dieťaťa bol určený a k zrušeniu termínu operácie došlo z dôvodu aktuálnej spoločenskej situácie. Dodal, že správa materskej školy, ktorú maloletá U.I navštevuje, je pozitívna vo vzťahu k obom rodičom. Zdôraznil, že z predložených správ súd nemal za preukázané, že dieťa má poruchy správania spôsobené zhoršením vzťahov medzi rodičmi. Prijal záver, že sociálne vzťahy dieťaťa a jeho správanie sú v norme, záujmy dieťaťa sú primerané veku. Poukazujúc na skutočnosť, že matka bydlisko zmenila len nedávno uviedol, že v danom prípade nie je preukázaná ani väzba maloletého dieťaťa na nové prostredie v bydlisku matky. Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu súd nemal osvedčenú bezodkladnú potrebu upraviť pomery maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti zdôraznil, že matka vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neosvedčila naliehavosť predbežnej úpravy pomerov účastníkov konania ani nebezpečenstvo bezprostredne hroziace maloletému dieťaťu, ktoré by odôvodňovali okamžitý zásah súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia.

4. Proti tomuto rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala odvolanie matka maloletého dieťaťa. Dôvodila tým, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil skutkový stav a v dôsledku nedostatočne zistených rozhodujúcich skutočností dospel k nesprávnemu záveru, že v danom prípade nie je daná potreba bezodkladne upraviť pomery rodičov k dcére podľa ust. § 325 ods. 1 CSP a ust. § 367 ods. 1 CMP. Navrhla, aby odvolací súd uznesenie v celom rozsahu zmenil tak, že nariadi neodkladné opatrenie, alebo aby ho v celom rozsahu zrušil a vrátil na konanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie. V odvolaní namietala, že striedavá starostlivosť doteraz nefungovala. Prvý týždeň striedavej starostlivosti dcéra strávila u otca až v čase od 07.06.2020 do 14.06.2020, dovtedy u otca strávila 1-2 noci týždenne, nikdy však nie celý týždeň. Žiadala zohľadniť, že dcéra nie je zvyknutá na striedavú starostlivosť, pretože starostlivosť o dieťa zabezpečovala prevažne ona. Dodala, že dcéra odlúčenie s ňou ťažko znášala a vzhľadom na vážnosť situácie kontaktovala aj kolízneho opatrovníka. Poukázala na to, že otec by so zrušením striedavej starostlivosti súhlasil, ak by mal istotu, že maloletá dcéra ostane v D.. V tejto súvislosti poukázala na správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny F. zo dňa 09.06.2020. Zdôraznila, že v prípade, ak by otec súhlasil s tým, že by mal upravený styk s dcérou inak ako na týždennej báze, nie je podstatné z akého miesta v Slovenskej republike by tento styk musela v záujme dieťaťa rešpektovať. Vytýkala súdu prvej inštancie, že nerešpektoval záver kolízneho opatrovníka, ktorý nariadenie neodkladného opatrenia odporučil. Žiadala zohľadniť, že zdravie a zdravý vývin dcéry sú ohrozené, pričom správa lekárky dcéry a správy zo škôlky v F. hodnotia minulosť a navyše, v dôsledku opatrení na obmedzenie šírenia COVID -19 mali od marca 2020 s dcérou minimálny kontakt. Zmeny správania a zanedbávania pozorovala práve v tomto poslednom období, konkrétne po začatí súdneho pojednávania (21.02.2020). Opätovne poukázala na negatívny postoj otca k vykonaniu operácie očí maloletej U.. Z uvedených dôvodov vyslovila presvedčenie, že v danom prípade bola dostatočne osvedčená potreba bezodkladnej dočasnej úpravy pomerov rodičov k maloletej dcére.

5. K odvolaniu matky sa písomne vyjadril kolízny opatrovník, ktorý navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmeniť a rozhodnúť v zmysle odvolania matky. V tejto súvislosti sa odvolal na jeho vyjadrenie už k samotnému návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Zdôraznil najlepší záujem maloletého dieťaťa v tom smere, že bude vhodnejšie pokiaľ budú upravené dočasne práva a povinnosti k maloletému dieťaťu, keď je tu predpoklad, že súdne konanie vo veci samej bude časovo náročnejšie. Vyslovil názor, že ďalším prehlbovaním napätia medzi rodičmi môže maloleté dieťa viac trpieť.

6. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky dieťaťa uviedol, že odvolanie je nedôvodné a vnútorne rozporné. Poprel tvrdenie matky, že striedavá starostlivosť nefungovala. Uviedol, sa pridrižava svojich doterajších vyjadrení uvedených v podaní zo dňa 14.05.2020 s tým, že matka používa svoju dcéru ako nástroj na boj proti nemu. Poukázal na citácie ustanovení zákona upravujúce podmienky nariadenia neodkladného opatrenia sa bránil tým, že návrh matky nemá ani základne zákonom požadované náležitosti a už vôbec nie je dôvodným. Uviedol, že návrh matky považuje za egoistický a nadradený záujmom dcéry, obmedzujúci jeho právo na výchovu a starostlivosť o dcéru. Vychádzajúc z uvedeného žiadal odvolanie matky v celom rozsahu zamietnuť.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“ § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) prejednal vec bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

8. Keďže odvolací súd dospel k tomu záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je správne a dostatočne odôvodnené, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí, vrátane citácie právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad.

9. V ustanovení § 325 ods. 2 CSP je vypočítaný obsah neodkladných opatrení len príkladmo, čo je vyjadrené slovom "najmä". Zákon rozlišuje dve skupiny neodkladných opatrení: a/ neodkladné opatrenia, ktorých účelom je bezodkladná úprava pomerov strán, pričom potreba takejto bezodkladnej úpravy pomerov musí byť pritom naliehavá a úprava pomerov sa nemôže vzťahovať i na čas minulý, b/ opatrenia nariadené v prípade, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Pri oboch skupinách predbežných opatrení bude potrebné skúmať, či je nárok osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné. Pretože CMP v jeho tretej časti obsahuje len úpravu niektorých ustanovení o neodkladných a iných opatreniach súdu, keď v zmysle ustanovení § 365 až 368 CMP je možné nariadiť neodkladné opatrenie vo veciach ochrany maloletého, výživného, osobnej starostlivosti maloletého a vo veci povolenia súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých, na neodkladné opatrenie o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom je potrebné aplikovať právnu úpravu ustanovení § 324 a nasl. CSP.

10. Z obsahu spisu vyplýva, že manželstvo rodičov maloletého dieťaťa bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 9P/47/2016-31 zo dňa 15.3.2016, ktorým bolo maloleté dieťaťa na čas po rozvoze zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že maloletá Nicol sa bude nachádzať v osobnej starostlivosti matky od piatku každého párneho týždňa do piatku každého nepárneho týždňa a v osobnej starostlivosti otca od piatku každého nepárneho týždňa do piatku každého párneho týždňa kalendárneho mesiaca. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.03.2016. Matka dieťaťa sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 21.02.2020 domáhala zmeny vyššie uvedeného rozsudku v časti striedavej osobnej starostlivosti tak, aby súd zveril maloletú U. do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal prispievať na jej výživu sumou 30,- eur mesačne s tým, že obaja rodičia budú oprávnení dcéru zastupovať a spravovať jej majetok. Komunikácia s otcom dieťaťa o dôležitých veciach týkajúcich sa dcéry podľa vyjadrenia matky nie je ideálna a matka má výhrady k starostlivosti otca o zdravie dcéry. Aktuálne býva u sestry v PB., kde pracuje na otvorení prevádzky - kaviarne s raňajkovým bistro. Dcéru denne vozí do materskej školy v F., nakoľko by ju nerada presúvala do D. skôr ako sa je prevádzka rozbehne. Dňa 28.02.2020 otec maloletého dieťaťa doručil súdu protinávrh, ktorým rovnako žiadal zmeniť rozsudok č. k. 9P/47/2016-31 zo dňa 15.3.2016 v časti zverenia a výživného tak, že súd zveruje maloleté dieťa do jeho osobnej starostlivosti a matku zaväzuje prispievať na jej výživu sumou 30,- eur mesačne s tým, že obaja budú oprávnení dcéru zastupovať a spravovať jej majetok. Nesúhlasil s tým, že sa dcéra presťahuje do D. s matkou, keď jej vízia podnikania nie je istá. V tejto súvislosti poukázal na časté zmeny bydliska a zamestnania matky, ktorým sa maloletá dcéra musela opakovane prispôsobovať. Rovnako nesúhlasil ani s tým, že maloletá U. bude bývať u sestry matky, ktorá má kriminálnu minulosť. Matka maloletej U. dôvodiac, že situácia sa zhoršila odkedy sa otec dieťaťa dozvedel, že podala návrh na súd na zmenu zverenia a zrušenie striedavej osobnej starostlivosti, podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý je predmetom tohto konania. Úrad práce, sociálnych

vecí a rodiny v F. navrhol súdu prvej inštancie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Súd prvej inštancie o návrhu matky rozhodol napadnutým uznesením tak, že návrh matky zamietol.

11. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní matky dieťaťa dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, ktorým súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vec správne posúdil, keď dospel k záveru, že v danej veci nie sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Aj podľa názoru odvolacieho súdu neodkladné opatrenie, ktorým by súd dočasne zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky za súčasnej situácie nie je dôvodné nariadiť. V konaní nebolo osvedčené, že právne vzťahy účastníkov konania vyžadujú potrebu a nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov. Právna úprava neodkladného opatrenia vo veciach ochrany maloletého dieťaťa v zásade vychádza z doterajšej právnej úpravy predbežného opatrenia. Ako je už vyššie uvedené ustanovenie § 325 ods. 2 CSP len príkladnom vymenúva neodkladné opatrenia, ktoré súd môže nariadiť, preto táto právna úprava nebráni tomu, aby pri splnení ďalších zákonných podmienok bolo nariadené aj neodkladné opatrenie, ktoré v tomto zákonom ustanovení konkrétne uvedené nie je. Preto v zmysle ust. § 325 ods. 2 CSP možno uvažovať aj o dočasnom zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti buď pred začatím konania, prípadne v jeho priebehu teda pred rozhodnutím vo veci samej. Zmyslom a účelom neodkladného opatrenia všeobecne je poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenému účastníkovi a zabrániť zhoršovaniu jeho postavenia, a to aj vtedy, ak súd nemá dostatočne zistený skutkový stav.

12. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemôže nariadiť neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a bez osvedčenia potreby bezodkladne upraviť pomery. Pojem potreba bezodkladne upraviť pomery medzi účastníkmi konania je treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom, by maloletému dieťaťu hrozila ujma. V danej veci neboli osvedčené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prijať záver, že je v záujme maloletého dieťaťa jeho dočasné zverenie do starostlivosti matky neodkladným opatrením. Matka v konaní nijakým spôsobom neosvedčila svoje tvrdenia o tom, že súčasná situácia v rodine má negatívny dopad na vývoj maloletej U.. Rovnako v konaní neosvedčila ani svoje tvrdenie, že otec zanedbáva zdravotnú starostlivosť dieťaťa. Takéto závery nie je možné prijať ani z obsahu správy pediatričky maloletej U., z ktorej správy vyplýva, že fyzický aj psychický stav dieťaťa je v norme. Z obsahu spisu zatiaľ vyplýva, že operácia očí maloletej U. bola odložená z dôvodu prijatých opatrenia proti šíreniu vírusu COVID-19 a nie ako tvrdila matka, že bola zrušená z dôvodu nesúhlasu otca s touto operáciou. V konaní rovnako nebolo osvedčené tvrdenie matky, že otec zanedbáva bežné denné rutiny ako je pravidelná hygiena dieťaťa, pravidelný čas spánku a podobne. Odvolací súd nezohľadnil stanovisko kolízneho opatrovníka, ktorý navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a návrhu matky vyhovel a to najmä z dôvodu, aby sa nezvyšovalo napätie medzi rodičmi. Uvedený dôvod odvolací súd nemohol vziať do úvahy, pretože ani skutočnosť, že súd vyhovie návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia nedáva záruku, že vzájomné vzťahy medzi rodičmi sa nebudú zhoršovať. Odvolací súd vzal do úvahy predovšetkým záujem maloletého dieťaťa a považoval za potrebné v tomto štádiu konania zachovať stabilitu výchovného prostredia.

13. Odvolací súd vzhľadom k vyššie uvedenému dospel k záveru, že z doteraz osvedčených skutočností nevyplýva naliehavosť a potreba dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, ktorá je podmienkou samotného nariadenia neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 1 CSP. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie nemal osvedčené, že bez predbežnej úpravy pomerov by došlo k ujme na zdraví dieťaťa, prípadne, že by výchova dieťaťa bola ohrozená. Obaja rodičia vo svojich podaniach namietajú starostlivosť o dieťa zo strany druhého rodiča a to bez osvedčenia svojich tvrdení, preto bez vykonania dokazovania súd nemôže prijať záver, či je v záujme dieťaťa, aby bolo zverené do osobnej starostlivosti jedného z rodičov. Navyše, v danej veci prebieha aj konanie vo veci samej o návrhu oboch rodičov vo veci zverenia dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, pričom odvolací súd nemal osvedčené žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prijať záver, že je v záujme dieťaťa, aby do skončenia konania vo veci samej bola zmenená úprava rodičovských práv a povinností, ktorá bola upravená rozsudkom súdu. Samotné dokazovanie týkajúce sa toho, či maloleté dieťa zostane naďalej v striedavej starostlivosti, resp. ktorému z rodičov bude dieťa zverené do osobnej starostlivosti bude predmetom rozhodovania súdu v konaní o veci samej, pričom až na základe takto vykonaného dokazovania môže súd posúdiť, či je v záujme maloletého dieťaťa zmena úpravy výkonu rodičovských práv a povinností. V tomto konaní súd vykonaná dokazovanie a dôsledne sa bude zaoberať tvrdeniami oboch rodičov uvádzanými aj v súvislosti s konaním o nariadenie neodkladného opatrenia.

14. S ohľadom na námietky matky uvedené v odvolaní odvolací súd dodáva, že súd vzhľadom na charakter neodkladných opatrení pred ich nariadením nemusí dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre rozhodnutie vo veci samej. Súd však nemôže nariadiť neodkladné opatrenie bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, a bez osvedčenia potreby neodkladne upraviť pomery. Pojem potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu je treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom, by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma. Pretože v danej veci neboli osvedčené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prijať záver, že je nevyhnuté a potrebné dočasne zveriť maloleté dieťa do osobnej starostlivosti matky neodkladným opatrením, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).